

NESH-møte 22. mars 2017

Sted: Quality Hotel Strand, Gjøvik

Dato: Onsdag 22. mars 2017, kl. 09:00-15:00

Til stede: Bjørn Hvinden (til 13:30), Elisabeth Staksrud, Ivar Kolstad, Ingegerd Holand, Kjersti Fjørtoft, Kirsten Johanne Bang, Anne Nevøy, Roar Johnsen og May-Len Skilbrei

Fra FEK: Vidar Enebakk (referat) og Annette Birkeland (Sak 4 om siteringsindikator)

Dagsorden

1. Konstituering av møtet

- Innkalling og dagsorden ble godkjent uten merknader.
- Bjørn Hvinden erklærte seg inhabil i Sak 7 og Sak 8, som begge er fra NOVA.
- Ingen saker til eventuelt.

2. Orientering fra sekretariatet

- Orientering *til* sekretariatet:
 - Det ble stilt spørsmål ved om Gjøvik var et egnet sted for FEK-årskonferanse og komitémøter. Det er synd dersom medlemmer nedprioriterer utvalgsmøtene på grunn av plasseringen av årskonferansen.
 - Flere etterlyste informasjon om verdenskonferansen i Amsterdam (Torunn følger opp her).
 - NESH ber FEK påse at prosessen med (gjen-)oppnevning av medlemmer til NESH for perioden 2018–2021 kommer i gang, slik at nye leder og nye medlemmer er på plass innen 01.01.2018. (Espen følger opp her).
- FEKs årskonferanse 21.03.2017 om «Research Integrity»
 - Tilbakemeldingene var positive og mange opplevde konferansen som relevant og informativ.
 - Den nye [European Code of Conduct for Research integrity](#) (2017) vil være en viktig referansepunkt for det videre arbeide i Norge.
 - Det komparative blikket til Sverige og Danmark og resten av Europa setter arbeidet og organiseringen i Norge i en litt annen lys.
 - Flere var skeptiske til økende juridifisering og til at kombinasjonen av lovregulering og institusjonenes ansvar på sikt kan gjøre «mellominstanser» som FEK og NESH mindre relevante.

- **Forskningsetikkloven**
 - Sekretariatsleder orienterte om prosessen med den nye forskningsopplysningsloven, som snart er på plass.
 - Det er uklart hvordan KD vil skissere skillet mellom forskningsetikk og gransking av uredelighet, et skille som må presiseres så snart et nytt Granskningsutvalg er på plass.
 - FEK forventer tillegg til handlingsplan for 2017 fra KD så snart loven foreligger.
 - Utvikling av ressurser for opplæring og utdanning kan bli et viktig område for videre arbeid.
- **Kvalitetsmeldingen for høyere utdanning**
 - Sekretariatsleder orienterte om betoningen av forskningsetikk på alle nivå i den nye kvalitetsmeldingen «[Kultur for kvalitet i høyere utdanning](#)» (Meld. St. 16 (2016–2017)).
 - I europeisk sammenheng blir det lagt stor vekt på at forskningsetikk og forskningsintegritet er et prioritert område for alle PhD-utdanninger, jf. European University Association (EUA): «[Doctoral Education – Taking Salzburg Forward: Implementation and new challenges](#)» (2016: s. 6).
- **Veiledning og rådgivning i diverse saker:**
 - UDI (om presisering av arbeidsfordeling mellom UDI, NSD og NESH)
 - Uni Research (om saksgang og samtykke)
 - C-REX (og saksgang og behandling i NSD)
 - AFI (om varsling og lojalitetsplikt)
 - Historisk institutt, UiO (om personvern og samtykke)
- **Planer for 2017:**
 - Satsningsområder for FEK i 2017: Interessekonflikter, Uredelighet, Internasjonalt samarbeid
 - Ferdigstilling av retningslinjer for Internettforskning (før sommeren)
 - Arrangere åpen møte om interessekonflikter (til høsten)
 - Deltakelse på [5th World Conference for Research Integrity](#) i Amsterdam 28-31.05.2017.
 - NB: Til neste møte bør alle ha noen forslag til hva NESH skal jobbe med fremover.
 -

3. Høringssak om barns rett til å samtykke

- Roar orienterte om saken og skisserte hovedtrekkene i høringsnotatet.
- NESH er positive til forslaget til forskrift om barns rett til å samtykke til deltakelse i medisinske og helsefaglige forskningsprosjekter. NESH har allerede behandlet likende spørsmål i flere sammenhenger, og vurderingene til NESH støtter opp om behovet for en lovendring på det medisinske feltet. NESH vil videre ta til ordet for at en tilsvarende bestemmelse bør tas inn også i Personopplysningsloven, slik at prinsippet også blir gjeldende for barn som er involvert i eller

berørt av forskningsprosjekter på andre områder, som ikke faller inn under helseforskningsloven (m. forskrift).

- Sekretariatsleder sammenfatter innspillene i et eget høringssvar, som oversendes til Helse- og omsorgsdepartementet innen høringsfristen 20. april 2017.

4. Høringssak om siteringsindikator

- Sekretariatsleder orienterte kort om Kunnskapsdepartementets høringsutkast om en mulig utvidelse av publiseringsindikatoren med en siteringsindikator – arbeidsnotatet «[Vekt på forskningskvalitet](#)» fra NIFU ved Gunnar Sivertsen (NIFU 2016:9). Han redegjorde også kort for bakgrunnen for behandlingen i FEK og ambisjonen om en felles uttalelse.
- NESH var samstemt i kritikken av kunnskapsgrunnlaget, forståelsen av «forskningskvalitet» og fraværet av en konsekvensutredning. NESH er avvisende til forslaget både på et generelt grunnlag og med utgangspunkt i de tre modellene som er skissert.
- Sekretariatsleder formidler synspunktene fra NESH til FEK og vil videre påse at hovedmomentene fra NESH blir godt forankret i fellesuttalelsen fra FEK,
-

5. Diskusjonssak om retningslinjer for internettforskning

- Sekretariatsleder orienterte, sammen med Elisabeth Staksrud, om den pågående revisjonen av retningslinjene for internettforskning.
- NESH sluttet seg til de vurderingene som lå til grunn i saksfremlegget, og det tas sikte på å ferdigstille arbeidet med retningslinjene til neste møte i juni.
- Elisabeth Staksrud og Ivar Kolstad inngår i referansegruppen sammen med sekretariatsleder.

6. Orienteringssak (2016/137) Mitt Liv

- May-Len Skilbrei orienterte om hovedtrekkene i Datatilsynets konsesjon datert 02.03.2017.
- Prosjektet er revidert i lys av uttalelsen fra NESH, men Datatilsynet har fremdeles innvendinger for eksempel når det gjelder behandling av sensitive personopplysninger, foreldrenes rett til innsyn og gjenbruk av data.
- NESH tar Datatilsynets konsesjon til etterretning med de vilkår og forutsetninger som er gitt.

7. Orienteringssak (2016/319) Gjennomgang av saker i fylkesnemnda

- Sekretariatsleder orienterte om hovedtrekkene i Datatilsynets konsesjon datert 03.02.2017.

- Prosjektet er revidert i lys av uttalelsen fra NESH, men Datatilsynet har fremdeles innvendinger, blant annet når det gjelder forskjellen mellom «behandling» og «utsortering» av kildemateriale fra mappene det er snakk om. NESH argumenterte for at «utsortering» av materiale ikke bør inngå i tolkningen av «behandling» av personopplysninger i lovens § 2 nr. 2. Datatilsynet vurderer det annerledes: «Den handlingen som skjer i forbindelse med registrering av opplysninger, i dette tilfellet gjennomlesing av saksdokumenter, er innsamling av personopplysninger».
- NESH tar Datatilsynet konsesjon (med delvis avslag) til etterretning, men noterer samtidig at den etiske og den juridiske vurderingen i denne saken ikke er sammenfallende.

8. Sak (2017/43) Henvendelse NOVA/HiOA - ny vurdering

Anne Nevøy presenterte saken med utgangspunkt i saksfremlegg.

Se egen uttalelse

9. Eventuelt

- Neste møte er 14.06.2017.